

HỘI THẢO TẬP HUẤN

Thúc đẩy sử dụng công cụ đánh giá tác động môi trường trong giám sát, bảo vệ môi trường ở địa phương

Hà Giang, ngày 17-18/09/2015

Giới thiệu

Cuối năm 2015 Cộng đồng kinh tế chung ASEAN (AEC) được chính thức thành lập với mục tiêu chiến lược là hình thành một thị trường chung dựa trên năm yếu tố là tự do di chuyển hàng hóa, tự do cung cấp dịch vụ, tự do đầu tư, tự do di chuyển vốn, tự do di chuyển lao động có kỹ năng giữa của các nước thành viên. Là một thành viên ASEAN, Việt Nam sẽ có nhiều cơ hội phát triển kinh tế nhưng cũng phải đối mặt với không ít thách thức để đảm bảo phát triển bền vững. Do sự tự do phát triển thương mại và đầu tư sẽ làm gia tăng áp lực cho môi trường và tài nguyên thiên nhiên qua đó gây tác động bất lợi cho xã hội.

Với gần 30 năm Đổi mới, bên cạnh những thành tựu nhất định về kinh tế, Việt Nam đã và đang trả những bài học đắt giá về ô nhiễm và suy giảm môi trường nghiêm trọng gây bất ổn an ninh trật tự và an toàn xã hội với những điển hình như Vedan (2008), Nicotex Thanh Thái (2013) hay Vĩnh Tân (2015). Trước bối cảnh Hội nhập kinh tế ngày càng sâu rộng trong AEC, việc lựa chọn đầu tư và sử dụng có hiệu quả các nguồn tài nguyên thiên nhiên phục vụ cho phát triển và bảo vệ môi trường là điều kiện cần đảm bảo cho sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia, mỗi địa phương. Bên cạnh đó sự tham gia giám sát các hoạt động bảo vệ môi trường của các tổ chức và cộng đồng dân cư là điều kiện đủ để đảm bảo sự phát triển hài hòa với môi trường và lợi ích xã hội trên thực tế.

Trên thế giới, Đánh giá tác động môi trường (ĐTM) là một công cụ được sử dụng để phân tích, dự báo tác động đến môi trường của dự án đầu tư cụ thể, hỗ trợ cho quá trình ra quyết định của cơ quan quản lý và đưa ra biện pháp bảo vệ môi trường khi triển khai dự án đó. Tham vấn công khai trong quá trình thực hiện ĐTM không chỉ giúp hoàn thiện các báo cáo ĐTM mà còn tạo cơ chế cung cấp thông tin cho các bên bị ảnh hưởng và/ hoặc có quan tâm, thúc đẩy quá trình đồng thuận đối với quyết định phê duyệt dự án và thực hiện dự án sau này. Ở Việt Nam, ĐTM bắt đầu được áp dụng từ Luật Bảo vệ Môi trường 1993 và được hoàn thiện dần qua các Luật Bảo vệ môi trường 2005 và nay là Luật Bảo vệ Môi trường 2014.

Nhằm hỗ trợ Liên Hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam và các hội thành viên sử dụng công cụ ĐTM trong thực hiện chức năng tư vấn, phản biện và giám định xã hội đối với các dự án phát triển nhằm đảm bảo sử dụng bền vững, hiệu quả và có trách nhiệm các nguồn tài nguyên thiên nhiên phục vụ phát triển tại địa phương, Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) phối hợp với Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Hà Giang và Chương trình đối tác Mekong về Môi trường (MPE) tổ chức tập huấn **Thúc đẩy sử dụng công cụ đánh giá tác động môi trường trong giám sát, bảo vệ môi trường ở địa phương**. Tập huấn này cung cấp các thông tin cơ bản về các chính sách và quy định mới có liên quan trong Hiến pháp 2013, Luật Đầu tư 2014, Luật bảo vệ môi trường 2014 và gợi ý của chuyên gia trong việc khai thác, sử dụng các thông tin liên quan đến ĐTM của các dự án phát triển hỗ trợ việc lựa chọn và giám sát các hoạt động đầu tư.

Thời gian và địa điểm

- Thời gian: Ngày 06-07/08/2015.
- Địa điểm: Nhà khách Hà An, Số 168 Trần Hưng Đạo, Phường Nguyễn Trãi, Thành phố Hà Giang, tỉnh Hà Giang.

Mục tiêu

- Cung cấp thông tin nền tảng về ĐTM và gợi ý chuyên gia trong việc khai thác và sử dụng công cụ ĐTM cho tư vấn, phản biện và giám sát đối với các dự án tác động đến tài nguyên thiên nhiên và môi trường;
- Cập nhật bối cảnh hội nhập và các chính sách và quy định mới có liên quan trong Hiến pháp 2013, Luật Đầu tư 2014, Luật bảo vệ môi trường 2014;
- Thảo luận về cơ hội hợp tác triển khai các hoạt động nghiên cứu, điều tra, giám sát những vấn đề môi trường và đầu tư phát triển ở địa phương.

Thành phần khách mời

- Đại diện UBND tỉnh, Ban Tuyên giáo tỉnh ủy, Ban Dân vận tỉnh ủy, UBMTTQ tỉnh Hà Giang.
- Liên hiệp các Hội khoa học và Kỹ thuật/ Mặt trận tổ quốc các tỉnh Hà Giang, Yên Bái, Cao Bằng, Lào Cai, Lạng Sơn, Bắc Kạn, Tuyên Quang, Thái Nguyên.

Chương trình

Thời gian	Hoạt động
Ngày 16/09/2015	
	Di chuyển đến Hà Giang
	Nghỉ ngơi, Giao lưu và ăn tối

Ngày 17/09/2015	
7.30 – 8.15	<p>Đăng ký</p> <p><i>PanNature và Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Hà Giang</i></p>
8.15 – 9.00	<p>Giới thiệu và làm quen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuyên bố lý do và giới thiệu đại biểu – <i>Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Hà Giang</i> • Phát biểu chào mừng – <i>Lãnh đạo UBND tỉnh Hà Giang</i> • Giới thiệu nội dung và mục tiêu chương trình. • Trao đổi và làm quen. • Mong muốn của học viên • Chia sẻ của học viên về hiểu biết liên quan đến ĐTM.
9.00 – 10.30	<p>Dẫn nhập: Môi trường trong bối cảnh Hội nhập và phát triển</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cộng đồng kinh tế chung ASEAN 2015: Cơ hội và thách thức – <i>Bà Trần Hồng Nhung, Trường ĐH Kinh tế Quốc Dân</i> • Câu chuyện Môi trường và ngành khai khoáng: Ảnh hưởng của hoạt động khai thác khoáng sản đến rừng và đa dạng sinh học tại xã Minh Sơn, huyện Bắc Mê, tỉnh Hà Giang – <i>Ông Cao Hồng Kỳ, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Hà Giang</i> • Thảo luận.
10.30 – 12.00	<p>Giới thiệu tổng quan công cụ Đánh giá tác động môi trường (ĐTM)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ĐTM là gì? • Sự phát triển của ĐTM trên thế giới và ở Việt Nam • Vị trí của ĐTM trong chu trình dự án • Quy trình thực hiện ĐTM ở Việt Nam • Các bên liên quan trong ĐTM tại Việt Nam • Cấu trúc báo cáo ĐTM <p><i>Giảng viên: TS. Nguyễn Khắc Kinh</i></p>
12.00 – 13.30	Nghỉ ăn trưa
13.30 – 15.00	<p>Nhận diện ĐTM trong thực tiễn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chia nhóm thảo luận: đối tượng phải thực hiện ĐTM, nội dung ĐTM, ai tham gia vào quá trình thực hiện ĐTM, giám sát thực hiện ĐTM như thế nào? • Trình bày kết quả nhóm và thảo luận chung.

	<ul style="list-style-type: none"> Các bất cập trong việc thực hiện ĐTM ở Việt Nam và những điểm mới quan trọng trong quy trình thực hiện ĐTM theo Luật Bảo vệ Môi trường 2014 và các văn bản hướng dẫn thi hành – <i>TS. Nguyễn Khắc Kinh</i> <p><i>Thúc đẩy: PanNature</i></p>
15.00 – 16.00	<p>Vai trò và ý nghĩa của ĐTM</p> <ul style="list-style-type: none"> Thảo luận nhóm: Vai trò và ý nghĩa của ĐTM đối với từng bên liên quan; xác định các yếu tố chi phối quá trình ra quyết định và hạn chế của ĐTM ở cấp địa phương. Trình bày kết quả thảo luận. Phản hồi của chuyên gia. <p><i>Giảng viên: TS. Nguyễn Khắc Kinh; Hỗ trợ: PanNature</i></p>
16.00 - 17.00	<p>Tham vấn trong quá trình thực hiện ĐTM</p> <ul style="list-style-type: none"> Mục đích và ý nghĩa của tham vấn; Xác định đối tượng tham vấn; nội dung tham vấn; trình tự thủ tục tham vấn; So sánh giữa tham vấn trong quá trình thực hiện ĐTM theo Luật BVMT 2005 và Luật BVMT 2014 và khoảng cách với tiêu chuẩn quốc tế; Thảo luận: Sự tham gia có hiệu quả của Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật cấp tỉnh trong quá trình thực hiện ĐTM của các dự án đầu tư. Giải đáp chuyên gia. <p><i>Giảng viên: TS. Nguyễn Khắc Kinh; Hỗ trợ: PanNature</i></p>
17.00 -	Kết thúc ngày thứ nhất.
Ngày 18/09/2015	
8.00 – 8.30	<p>Trò chơi khởi động</p> <p><i>Giảng viên và học viên</i></p>
8.30 – 9.30	<p>Những điểm mới của Luật Đầu tư 2014 liên quan đến môi trường</p> <ul style="list-style-type: none"> Điều kiện và quy trình thực hiện dự án đầu tư (làm rõ vị trí và vai trò của ĐTM trong quy trình thực hiện dự án); Các vấn đề môi trường cần tuân thủ khi thực hiện dự án đầu tư;

	<ul style="list-style-type: none"> • Thẩm quyền quyết định và phê duyệt dự án; • Thảo luận chung: Trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp; các tiêu chuẩn an toàn môi trường và xã hội - “luật mềm” được khuyến khích áp dụng <p><i>Giảng viên: Bà Trần Hồng Nhung, Trường ĐH Kinh tế Quốc Dân; PanNature hỗ trợ thúc đẩy.</i></p>
9.30 – 12.00	<p>Phương pháp khai thác thông tin liên quan đến ĐTM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Những thông tin cơ bản và quan trọng cần biết về báo cáo ĐTM; • Đối tượng cần tiếp cận khi khai thác thông tin liên quan đến chủ đề ĐTM; • Các nguồn thông tin liên quan và hỗ trợ cho ĐTM: văn bản quy phạm pháp luật; hướng dẫn kỹ thuật cho một số loại hình dự án; kế hoạch thực hiện các biện pháp bảo vệ môi trường, báo cáo đánh giá môi trường,... • Phương pháp khai thác và sử dụng thông tin ĐTM theo từng giai đoạn đầu tư: giai đoạn phê duyệt; giai đoạn xây dựng; giai đoạn vận hành và giai đoạn chấm dứt dự án; • Bài tập nhóm: xác định các loại thông tin và nguồn thông tin cần khai thác liên quan đến chủ đề ĐTM. • Trình bày kết quả. • Phản hồi và một số lưu ý từ chuyên gia. <p><i>Giảng viên: TS. Nguyễn Khắc Kinh; Thúc đẩy: PanNature</i></p>
12.00 – 13.30	Nghỉ ăn trưa
13.30 – 15.00	<p>Sử dụng công cụ ĐTM trong giám sát bảo vệ môi trường ở địa phương</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiếp tục bài tập nhóm: những phát hiện từ khai thác thông tin liên quan đến ĐTM được sử dụng như thế nào? • Trình bày kết quả và ý kiến phản hồi từ chuyên gia; • Phương thức sử dụng thông tin/ phát hiện từ ĐTM qua từng giai đoạn thực hiện dự án: góp ý trong tham vấn; ý kiến góp ý cho cơ quan quản lý; giám sát việc thực thi; báo cáo vi phạm; • Quyền và nghĩa vụ của các tổ chức xã hội và cộng đồng trong bảo vệ môi trường: những điểm mới theo Luật Bảo vệ môi trường 2014; • Vai trò của truyền thông trong việc giám sát và bảo vệ môi trường; <p><i>Giảng viên: TS. Nguyễn Khắc Kinh; Thúc đẩy: PanNature</i></p>
15.00 – 17.00	Xác định vấn đề và nhu cầu của địa phương

	<ul style="list-style-type: none"> • Nhận xét và đánh giá về khóa hội thảo tập huấn; • Xác định các vấn đề và nhu cầu của địa phương: năng lực cần tập huấn tăng cường; các lĩnh vực liên quan đến môi trường và tài nguyên thiên nhiên đặc thù; • Hợp tác triển khai các hoạt động nghiên cứu, điều tra, giám sát những vấn đề môi trường và đầu tư phát triển ở địa phương: giới thiệu các dự án tài trợ nhỏ; • Tổng kết và kết thúc <p><i>Phụ trách: PanNature</i></p>
Ngày 19/09/2015	
	Di chuyển về.